

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

FACULTAT DE BELLES
ARTS DE SANT CARLES

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

Facultat de Belles Arts

Les Pintures Murals de Josep Vergara a l'església de Sant Andreu Apòstol en l'Alcúdia (València). Proposta de catalogació.

Treball Fi de Grau

Grau en Conservació i Restauració de Béns Culturals

AUTOR/A: Buades Navarrete, María

Tutor/a: Moltó Orts, María Teresa

CURS ACADÈMIC: 2023/2024

RESUM

L'estudi que es realitza en aquest treball de final de grau consta d'un procés de documentació que recull totes les pintures murals de Josep Vergara que pertanyen a l'interior de l'església Sant Andreu Apòstol de l'Alcúdia (València). En el present treball es realitzarà una proposta de catalogació de les diverses pintures murals. El temple actual és denominat per les seues grans dimensions "la catedral de la ribera" i és una construcció del segle XVIII, va substituir l'antiga mesquita que hi havia.

L'església representa un bon exemple de l'estil barroc classicista amb decoració rococó. La façana i l'altar major tenen, en canvi, un estil més clàssic, seguint la moda arquitectònica de l'època. S'ha dut a terme un anàlisi de les pintures murals per a posteriorment dur a terme unes fitxes que ens mostren tota la informació de les pintures murals i si han sigut restaurades en algun moment, com també el seu estat de conservació actual. Una vegada acabat el procés de contextualització de totes les obres, es compararà eixa informació per a indicar quin seria l'ordre més correcte per a una futura intervenció.

PARAULES CLAU: Proposta catalogació, Pintures murals, Església Sant Andreu Apòstol, l'Alcúdia, Josep Vergara

SUMMARY

The study carried out in this thesis consists of a documentation process that collects all the mural paintings by Josep Vergara that belong to the interior of the church Sant Andreu Apòstol de L'Alcúdia (Valencia). In the present work, a cataloging proposal will be made for the various wall paintings. The current temple is known for its large dimensions as "the riverside cathedral" and is a construction of the 18th century, it replaced the old mosque that was there.

The church represents a good example of the classicist Baroque style with rococo decoration. The façade and the main altar have, on the other hand, a more classical style, following the architectural fashion of the time. An analysis of the mural paintings has been carried out to subsequently carry out some cards that show us all the information of the mural paintings and if they have been restored at any time, as well as their current state of conservation. Once the process of contextualization of all the works has been completed, this information will be purchased to indicate the most correct order for a future intervention.

KEY WORDS: Cataloguing proposal, wall paintings, Sant Andreu Apòstol church, L'Alcúdia, Josep Vergara

AGRAÏMENTS

A Maite, per guiar-me, ajudar-me i animar-me durant tot aquest procés.

A les meues amigues, per confiar en mi com ningú, gràcies per no fallar-me mai i abraçar-me quan tot anava mal, gràcies per ser el meu lloc segur.

A Miguel, per totes les vegades que m'ha espentat cap avant quan dubtava de mi mateixa, gràcies per entendre'm tant bé com ho fas.

A les meues xiques de última fila, per ser el record més bonic que em duc de la meua vida universitària.

A la meua família, per ser el meu impuls dia a dia i no soltar-me mai la ma, gràcies per confiar tant en mi.

I finalment, gràcies a tots els que formen l'Església de Sant Andreu Apòstol, per obrir-me les portes i facilitar-me tant el treball.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
2. OBJECTIUS I METODOLOGIA	6
3. ESGLÉSIA SANT ANDREU APÒSTOL DE L'ALCÚDIA	8
3.1 ANTECEDENTS I EVOLUCIÓ	8
3.2 DESCRIPCIÓ DE L'ESGLÉSIA ACTUALMENT	9
4. EL PINTOR JOSEP VERGARA XIMENO	11
4.1 BIOGRAFIA	11
4.2 FORMACIÓ I OBRA ARTÍSTICA	12
5. CATÀLEG HISTÒRIC-ARTÍSTIC DE LES PINTURES MURALS DE JOSEP VERGARA A L'ESGLÉSIA SANT ANDREU APÒSTOL	15
5.1 REALITZACIÓ DE LES FITXES DE CATALOGACIÓ	15
5.2 FITXES DE CATALOGACIÓ	19
6. CONCLUSIONS	53
7. BIBLIOGRAFIA	54
8. ÍNDEX D'IMATGES	56
9. ANNEX 1	57

1. INTRODUCCIÓ

El treball de final de grau realitzat, estudia l'església de Sant Andreu Apòstol de l'Alcúdia (València), sobre la qual s'efectua un procés de catalogació i contextualització de totes les pintures murals que es troben a la nau central, presbiteri, transseptes, creuer i capella de la Mare de Déu del pintor valencià Josep Vergara.

Per mitja de la documentació bibliogràfica i fotogràfica es pretén mostrar totes les obres, tant històricament com artísticament per a tal forma poder generar una proposta de catalogació de totes les pintures murals de l'església. Al crear aquesta catalogació permet en un futur conèixer detalladament cada obra per a futures intervencions, tenint en compte el seu estat de conservació, com així la seua posada en valor.

El treball esta compost per quatre parts: En la primera part es presenta l'església de Sant Andreu Apòstol de L'Alcúdia, que va començar la seua construcció en 1492 amb la capella de la Mare de Déu, però la seua construcció va començar a l'any 1746 i les seues obres es van prolongar durant tot el segle XVIII i part del XIX. Te un estil barroc classicista amb decoració rococó.

En la segona part es presenta a l'autor de totes les obres, Josep Vergara, pintor valencià més destacat de la segona meitat del segle XVIII. Va nàixer a València, però va ser batejat a l'església de Sant Andreu Apòstol de L'Alcúdia, poble al qual pertanyia i d'on va ser feligrès durant tota la seua vida.

En la tercera part comença el procés de descripció de totes les obres, realitzant i recopilant tota la informació de les pintures murals. Aquesta part de la investigació en ha permès conèixer en profunditat tota la informació que posteriorment se ha inventariat en les fitxes.

En l'última part confluïm l'estat de totes les obres i quin seria l'ordre d'intervenció més urgent després d'observar l'estat de conservació de tot el conjunt.

2. OBJECTIUS I METODOLOGIA

Com a objectiu principal d'aquest treball final de grau ha sigut la realització d'una completa documentació fotogràfica i registre de dades sobre les pintures murals per a poder dur a terme un inventari i proposta de catalogació.

A partir d'aquest objectiu principal s'han generat distints objectius secundaris que assenyalen a continuació:

- Determinar l'estat de conservació de les pintures murals per a poder realitzar correctament un pla de prioritització per a les futures restauracions.
- Realitzar una fitxa de catalogació que reculla les dades més rellevants de cada obra.
- Inventariar amb la fi de conèixer les pintures que estan a l'església, ajudant a tindre un major control de les obres.

Per a poder exercir els objectius descrits i poder desenvolupar el treball, s'ha dut a terme la metodologia que s'explica a continuació:

En primer lloc es va realitzar una recerca d'informació sobre les pintures murals mitjançant un pla de visites a l'església, en estes visites es va obtenir una documentació escrita de totes les obres i documentació sobre la restauració d'alguna de les obres, també es va realitzar documentació fotogràfica de totes les pintures murals i generals de l'església tant exterior com interior.

S'han realitzar varies entrevistes per a la recerca d'informació, en primer lloc amb el rector de l'església, D. Fernando Maño, i en segon lloc amb la historiadora de l'església Carmen González, d'aquestes dos entrevistes es va extraure molta informació rellevant de les pintures, bibliografia i documentació.

Durant tot el treball s'ha tingut en compte els objectius del ODS 11.4 que subratlla la importància de protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món, és essencial que tots treballem junts per a preservar aquests valuosos recursos, assegurant la seua conservació per a les generacions futures.

¹ Santamarina-Campos, V. *Implementación de los ODS en la Práctica de la Conservación del Patrimonio Cultural*. Universitat Politècnica de València, 2023.
DOI: 10.5281/zenodo.7782734.

Figura 1. Fotografia general del les pintures del creuer, presbiteri, transepte i nau central

3. ESGLÉSIA SANT ANDREU APÒSTOL DE L'ALCÚDIA

3.1. ANTECEDENTS I EVOLUCIÓ

Figura 2. General de l'exterior de l'església

L'església de Sant Andreu Apòstol es un temple ubicat a la població de L'Alcúdia, València (Fig. 2 i 3). En 1252, el 17 de gener, es va promulgar la Carta de Poblament de l'Alcúdia, convertint així una vella alqueria musulmana en una comunitat cristiana sota el domini de Pere de Montagut, senyor de Carlet, l'Alcúdia i el Resalany. La tasca de repoblació va ser delegada a Joan de Campol, capellà designat, qui va establir la Parròquia de Sant Andrés Apòstol, nomenant-la en honor a l'església que ell dirigia a València. És probable que l'antiga mesquita haja sigut transformada en aquest nou lloc de culte.

En 1746 es va col·locar la primera pedra per l'arquebisbe de València, Andrés Mayoral i les obres es van prolongar durant tot el segle XVIII i part del XIX. En 1492, es va erigir la primera capella dedicada a la Verge de l'Oreto. El projecte inicial del temple estava en mans de l'arquitecte Vilar Miralles, seguidament d'ell es feren càrrec de les obres successivament: Pere Ximenes, Joan Baptista Lapedra i Antoni Gilabert, aquest fou l'últim en fer-se càrrec de l'obra i autor del campanar i façana.

El temple actual, del segle XVIII, va reemplaçar al seu predecessor, augmentant considerablement la seua grandària per a adaptar-se al creixement econòmic, social i cultural experimentat per l'Alcúdia en eixe segle. Va ser declarada be d'interès cultural el 27 de desembre del 2006

² GONZÁLEZ, C. I VALLÉS, V. *El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte*. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. p. 48.

3.3. DESCRIPCIÓ DE L'ESGLÉSIA ACTALMENT

Es tracta d'estructura eclesiàstica que segueix el model clàssic de l'església de Gesú de Vignola, a Roma, el qual va ser adoptat per primera vegada a València a l'església de Santo Tomás. Tot i així, tot i que es fa notar aquesta influència, es poden observar canvis en elements de l'església de Sant Andreu que reflecteixen un major classicisme acadèmic. El mateix es pot apreciar en el campanar de l'església, amb petites modificacions respecte al model de Santo Tomás.

La construcció presenta dos pisos d'alçada desigual, dividits per pilastres que corresponen a dos estils arquitectònics: corinti i toscà. La planta mostra una estructura rectangular de creu llatina amb capelles laterals comunicades entre si. Les dimensions de la planta són: 50 metres de llargària i 25 d'amplària, unes proporcions quasi perfectes.

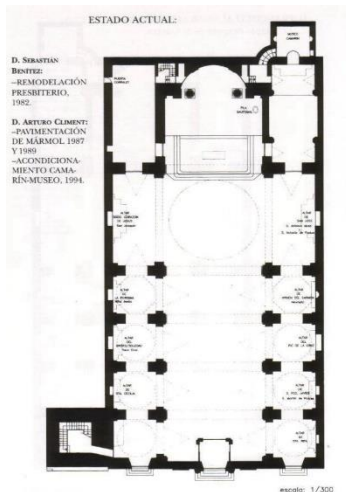

Fig 3. Plànol de l'església

Fig 4. Fotografia de la nau central de l'església

A l'exterior de l'església trobem la façana i el campanar, obres de l'arquitecte Antoni Gilabert de la segona meitat del segle XVIII. La façana segueix també el model de l'església de Gesú de Roma, es troba inacabada, els capitells estan sense llaurar i els set nínxols no han allotjat mai ninguna estàtua. El campanar té una alçada de 55 metres i està construït amb els mateixos materials que la façana: pedra per a la base i rajola per a la resta.

En l'interior de l'església trobem la nau central (Fig.4) d'un estil rococó coberta amb una vola de canó amb llunetes i reforçada amb arcs feixons que la divideixen en quatre trams. Vergara representa en cada tram una escena de la vida de Sant Andreu Apòstol, patró de l'església i que el reconeguem vestit amb túnica verda i mantell roig: Joan Baptista, davant d'Andreu i Joan, identifica a Jesús com l'Anyell de Déu; Andreu i Joan amb Jesús; La multiplicació dels pans i els peixos; Sant Andreu predica l'Evangeli.

Seguint amb la nau central, trobem el transepte, que segueix el mateix model de decoració i estructura que la nau central. En les dues voltes pintà escenes del cicle iconogràfic de Sant Andreu Apòstol amb el seu germà Sant Pere. Andreu presenta Pere a Jesús, a la dreta, i Jesús crida Pere i Andreu, perquè el segueixen, a l'esquerra. També pintà a l'entrada de la sagristia i la capella dos frescos independents de la vida de Sant Andreu que narren escenes al·lusives a la santedat en el sacerdoci: Imposició de la casulla a Sant Ildefons per la Verge, a l'esquerra, i la trobada d'Abraham i Melquisedec, a la dreta.

³ GONZÁLEZ, C. I VALLÉS, V. *El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte*. Op. cit. p. 52

On s'encreuen la nau central i el transepte, trobem el creuer (Fig. 1). On es troba la cúpula sobre petxines, en les quals Vergara va pintar escenes del martiri i mort de Sant Andreu Apòstol: Sant Andreu davant el procònsol d'Alcaia; La flagel·lació de Sant Andreu; Sant Andreu adora la creu del martiri; La crucifixió de Sant Andreu.

A la part dreta del transepte trobem la Capella de la Mare de Déu i Comunió (Fig. 5), el seu interior es d'estil rococó i representa l'espai més sagrat del temple, perquè allotja el Sagrari i la imatge gòtica de la patrona del poble, La Mare de Déu de L'Oreto. Es tracta d'una talla de fusta policromada. Al centre trobem una falsa cúpula on Vergara va pintar al fresc, pintà a les petxines 4 dones fortes de l'Anticestament, precursors de Maria: Ester, Judit, Rut i Maria d'Aaron.

Fig 5. Fotografia de l'interior de la capella de la Mare de Déu i Comunió

⁴ GONZÁLEZ, C. I VALLÉS, V. *El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte. Op. cit.* p. 53

4. EL PINTOR JOSEP VERGARA XIMENO

4.1. BIOGRAFIA

Fig 6. Autoretrat de Josep Vergara

Josep Vergara Ximeno (Fig.6) va nèixer a la ciutat de València el 2 de juny de l'any 1726, però va ser batejat a l'Església parroquial de Sant Andreu Apòstol de l'alcúdia, municipi al qual pertanyia i d'on va ser feligrès durant tota la seua vida.

Va ser el tercer fill del matrimoni format per l'escultor i arquitecte alcudià Francesc Vergara "el major" i d'Agustina Ximeno. Els seus dos germans també artistes van ser escultors, Francesc, que va morir prematurament als 17 anys i d'Ignasi, familiar amb qui més llaços artístics tindria durant la seua trajectòria artística.

Al costat del seu germà Ignasi, a l'any 1752 va fundar l'Acadèmia de Belles Arts de Santa Bàrbara. Aquesta institució, recolzada per Carles III, va evolucionar en 1768 per a convertir-se en l'Acadèmia de Sant Carles. Allí, va assumir el càrrec inaugural de director de pintura en 1765 i, en els períodes entre 1779 i 1781, així com entre 1787 i 1790, va ocupar el lloc de director general.

Durant el segle XVIII, també va ser part de la Reial Societat Econòmica de València i en 1762 va ser honrat amb el títol demèrit en l'Acadèmia de Sant Ferran de Madrid. En aquesta ocasió, va presentar el quadre que li va valdre el càrrec de director en la primerenca Acadèmia de Santa Bàrbara, *Mentor avisant a Telèmac dels perills de l'illa de Capipso*.

La seua vida es desenvolupa enterament a València, on es casa amb Josefa María Ballester i junts tingueren tres fills: Maria, Josep i Vicent Maria. A l'any 1799 amb 72 anys, va morir a la seua casa del carrer del Mar a València i va ser soterrat als peus de la nau central de l'església de la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri (actual parròquia de Sant Tomás) en València.

⁵ TRESCOLÍ BORDES, O. *Josep Vergara Ximeno (1726-1799). Un pintor i acadèmic a L'Alcúdia del segle XVIII*. L'Alcúdia: ajuntament de L'Alcúdia, 2015. p.18.

4.2. FORMACIÓ I OBRA ARTÍSTICA

A l'any 1746, Vergara s'estrena com a retratista. El consell municipal l'envia l'encàrrec de retratar el rei Ferran VI, en ocasió del seu ascens al tron de València, aquest esdeveniment el distingirà com l'artista designat de la ciutat i l'unirà a l'Ajuntament durant tota la seua existència. I així va ser, els següents anys es va fer càrrec de la realització del retrat de Carles III i Carles IV per a la seua proclamació a l'any 1789, aquests fets li van obrir la porta a tindre encàrrecs de més prestigi.

A banda dels retrats reials i religiosos, Vergara continuava experimentant en les decoracions pictòriques a les parroquials d'Onda i Sant Andreu de València, obres que conjuntament amb la intervenció a Xàtiva el van anunciar a València. En la parròquia de Sant Andreu Apòstol, col·labora amb el seu germà Ignasi baix la supervisió d'Hipòlit Rovira, un escultor versat en els corrents del barroc italià. Sota les directrius de Rovira, els dos germans van contribuir a embellir el Palacio del marqués de Dos Aigües. És possible que Vergara haja absorbit a través d'Hipòlit tota la tècnica pictòrica de Santiago Bonavia i l'habilitat en la perspectiva arquitectònica d'Antonio Palomino. Els dos germans també van treballar junts en la capella de la real casa d'ensenyament, on Ignasi es va encarregar de les obres escultòriques i Josep de la decoració pictòrica.

No obstant això, el seu aprenentatge principalment autodidacta, limitat al seu cercle familiar pròxim, contrasta marcadament amb la gran quantitat d'influències contemporànies que aconseguix plasmar en les seues creacions. Josep Vergara mai visita Madrid, així que la seua comprensió de la pintura tardobarroca en la seua obra prové probablement d'un minuciós estudi d'obres d'autors que potser sí que van estar exposats als nous corrents artístics d'aquell moment. La seua extensa obra, que el va mantindre ocupat durant els anys centrals del segle XVIII, juntament amb la seua labor com a docent, podrien haver impedit qualsevol viatge per a conèixer de primera mà el que la seua capacitat de síntesi li permetia assimilar de fonts secundàries.

D'acord amb les reflexions de l'investigador David Gimilio, a part de la tendència innata de Josep Vergara a copiar obres d'altres pintors, més enllà de simples coincidències iconogràfiques, en la seva carrera, segurament, hi van haver altres fonts molt importants que van contribuir a conformar el seu bagatge tècnic i estilístic, el qual el va situar al capdavant de les produccions pictòriques del segle XVIII.

⁶ TRESCOLÍ BORDES, O. *Josep Vergara. Op. cit.* p.22

⁷ GIMILIO SANZ, D. *Del tardobarroco al clasicismo dieciochesco. José Vergara Gimeno (1726-1799)*. Tesis doctoral. D. Benito Goerlinch. València. Universitat de València. 2003. p.16

Del seu pare, Vergara hereta una gran col·lecció d'estampes que incloïa gravadors flamencs, holandesos i italians com Ludovico Mattioli o Giovanni Antoni Lorenzini. No obstant això, Vergara mai copiava literalment les estampes, ja que això hauria baixat notablement el seu mèrit com a simple imitador. La seua metodologia consistia a aprendre d'elles i reinterpretar-les. També hereta del seu cosí Francesc Vergara Bartual un volum de gravats que utilitzava com a inspiració. Es va deixar dur per aquesta tècnica i dissenyà estampes de temàtica hagiogràfica, així com retrats d'autors com Gregori Mayans i el pare Tosca per a les portades dels seus llibres. També dissenyà la portada i els encapçalaments dels capítols del llibre de les *Fiestas Seculares de la Ciudad de Valencia por la colonización de San Vicente Ferrer* a l'any 1762, com cita en el seu llibre Oreto Trescolí Bordes.

Fig 7. Obra "Mentor avisando a Telémaco de los peligros de la isla de Calipso" de Josep Vergara

El 7 de gener de 1753 es va inaugurar la fundació de Santa Bàrbara a l'Ajuntament de València, i tan sols un any després, es va convertir en el primer director de pintura. En aquest mateix any va pintar l'obra que deu anys més tard li valdria per aconseguir el reconeixement com a acadèmic de mèrit de San Fernando a Madrid, l'obra es titula *Mentor avisando a Telémaco de los peligros de la isla de Calipso* (Fig. 7).

Fig 8. Pintures murals de Josep Vergara en el Monestir de Santa Maria del Puig

A l'any 1754 va ser nomenat revisor d'imatges i pintures del Tribunal de la Inquisició de València, aquest càrrec li va suposar un increment intel·lectual i li proporcionaria nombrosos encàrrecs eclesiàstics, es va encarregar de la decoració de l'interior a les parròquies de Sant Andreu, Sant Martí, Monestir de Santa Maria del Puig, Sant Nicolau i els Sants Joans, entre altres. Fer-se de totes aquests encàrrecs li va suposar un augment en la seua fama en la decoració d'interiors de temples en la segona meitat del segle XVIII. Durant l'últim terç d'aquest segle continua amb la seua intensa carrera acadèmica al mateix temps que emprèn un camí poc comú que adornarà la gran majoria d'esglésies valencianes amb els seus frescs.

Als pocs anys es fa càrrec de la decoració pictòrica de l'església de la Congregació de l'Oratori, la capella de la Sang i la de Santa Lima a l'Ajuntament de València, la capella de la comunió dels Sants Joans entre altres. Com també així la decoració integral de l'església Sant Andreu Apòstol de L'Alcúdia, la capella de la comunió de Borriana, la capella de Sant Pere d'Alcàntera a Vila-real, i la de Sant Àngel, a la Vall d'Uixo, així com l'església parroquial de Burjassot i la catedral de Sagor, entre altres.

⁸ TRESCOLÍ BORDES, O. *Josep Vergara Ximeno*. Op. cit. p.26

⁹ GIMILIO SANZ, D. *Del tardobarroco al clasicismo dieciochesco*. Op. cit. p.25

També se li atribueixen les anotacions a l'obra de Palomino i com també la desapareguda redacció de biografies d'artistes valencians i el també desaparegut discurs acadèmic on es possible que deixarà el seu pensament estètic. També li correspon l'elaboració raonada i redactada de programes iconogràfics de la capella de la Comunió dels Sants Joans.

Malgrat el seu sofriment per dues hèrnies doloroses que sovint l'allunyaven de les classes, Vergara no va detindre la seua dedicació artística fins a la seua mort en 1799.

Les obres més significatives Vergara Ximeno es poden admirar en nombroses esglésies i capelles de València, durant el segle XVIII. Entre les seues destacades pintures es troben les de la capella de la Comunió d'Onda (1753), l'església parroquial de L'Alcúdia (1762-1764), i la capella de Santa Rosa de Lima a València (1765-1770). Les creacions en la capella de la Comunió de Borriana (c.1767), les petxines de l'església parroquial de Xiva (1769), i l'església parroquial del Sant Àngel Custodio de La Vall d'Uixó (c.1769). A més, l'església del Temple de València (1770) i l'església parroquial de Burjassot (1775-1780). Les pintures en les petxines de l'església parroquial de Vila-real (1777), la capella de Sant Vicent Ferrer en el convent de Santo Domingo de València (1780-1781), i el cambril del Monestir del Puig (1780). Igualment, el cambril del Sant Crist de l'església del Grau de València (c.1780), l'església parroquial de Xiva (1781-1790), i la capella de la Comunió dels Sants Joans de València (1782-1785). Finalment, els medallons de la catedral de Sagorrb (1793-1795) i les petxines de la capella de la Comunió de Vila-real (1796-1798), totes aquestes obres mostren la brillant carrera de Vergara, que l'estableix com una figura important en l'art religiós de València al segle XVIII.

¹⁰ TRESCOLÍ BORDES, O. *Josep Vergara Ximeno. Op. cit.* p.31

¹¹ GIMILIO SANZ, D. *Del tardobarroco al clasicismo dieciochesco. Op. cit.* p.31

5. CATÀLEG HISTÒRIC-ARTÍSTIC DE LES PINTURES MURALS DE JOSEP VERGARA A L'ESGLÉSIA SANT ANDREU APÒSTOL

La creació de les fitxes de catalogació per als 17 frescos realitzades pel pintor valencià Josep Vergara a l'església Sant Andreu Apòstol de L'Alcúdia (València) és una feina de molta importància, tant per a la conservació de les obres tant com per a l'estudi de la història de l'art. Aquestes obres narren seqüències de la vida de Sant Andreu com a apòstol, oferint una visió detallada de la seua vida i el seu llegat espiritual. Solament trobem dos pintures murals que desvien d'aquesta temàtica, estes adornen les portes de la sagristia i la capella de la Mare de Déu, aquestes representen la imposició de la casulla a Sant Ildefons per la Verge i l'encontre d'Abraham i Melquisedec, respectivament.

5.1. REALITZACIÓ DE LES FITXES DE CATALOGACIÓ

S'ha creat una fitxa que recopila els detalls tècnics més importants sobre les dèsset pintures murals, amb l'objectiu de mantindre un registre exhaustiu d'aquestes. No obstant això, també es busca que en aquestes fitxes també s'inclouga dades iconogràfiques, ubicació en l'església, etc.. Juntament amb l'estat de conservació de l'obra i les restauracions que s'han realitzat anteriorment. Per a elaborar aquestes fitxes, s'ha utilitzat el programa Canva, i per a la seua edició s'ha utilitzat el programa Procreate.

Per a crear les fitxes de catalogació, que són eines externes a la base de dades, s'usa un model semblant al del catàleg CERES. CERES és una xarxa pública que permet accedir a la seua informació, promovent la seua difusió i coneixement. Aquesta xarxa va ser creada pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, amb l'ajuda de tècnics de museus estatals i privats. Aquests museus usen el sistema Domus per a documentar i gestionar la seua informació, i així utilitzen els mateixos termes i tesaurus.

¹² Ceres. [En línia] [Consultat el 10-06-2024]. Disponible en: <https://www.cerr.fnmt.es/>.

En el primer apartat que trobem en la fitxa és el títol de l'obra mural i l'autor d'aquesta, a la part dreta trobem el codi d'inventari que li correspon (Fig.9). El codi d'inventari es essencial per a la gestió, conservació i administració de les obres murals.

Llegenda de l'inventari: ES-SAA-PM-000

ES : Església

SAA : Sant Andreu Apòstol

PM : Pintura mural

000 : Numero que li correspon a cada pintura en l'inventari

TITOL DE L'OBRA		Nº INVENTARIO	
AUTOR			

Fig 9. Detall títol, autor i inventari de l'obra

El segon apartat es el que més espai ocupa en la distribució general de la fitxa en ell es presenta la documentació fotogràfica (Fig. 10), en el que es mostra la imatge de la pintura mural. La documentació fotogràfica es vital per a la seua identificació, estudi i conservació, beneficia a investigadors, conservadors, restauradors i a tot el públic en general

DOCUMENTACIÓ FOTOGRAFICA

Fig 10. Detall de la secció de Documentació fotogràfica

El tercer apartat en la fitxa la componen les dades més tècniques i breus com són el tipus de pintura que es descriu en la fitxa, com la temàtica, el seu estil, les seues dimensions, datació, tècnica artística, el seu suport i la presència de firmes. He detallat més profundament aquest detall més tècnic ja que es essencial per al seu estudi, identificació, conservació i divulgació. Totes aquestes dades son molt importants en un catàleg.

DATAIÓ	
CLASSIFICIÓ GENERAL	
UBICACIÓ	
ESTIL	
TÈCNICA ARTÍSTICA	
TEMA	
DIMENSIONS	
SUPORT	
FIRMES	

Fig 11. Detall del apartat de dades tècniques

En l'últim apartat d'esta pàgina de la fitxa trobem la ubicació en l'església (Fig. 12), en ell s'adjunta el plànol de l'església mostrant amb requadre roig semitransparent la ubicació exacta d'on es troba l'obra mural. A la part superior, també es troba escrita la ubicació. He detallat la ubicació exacta de cada obra donat que es essencial per a la seua localització e identificació.

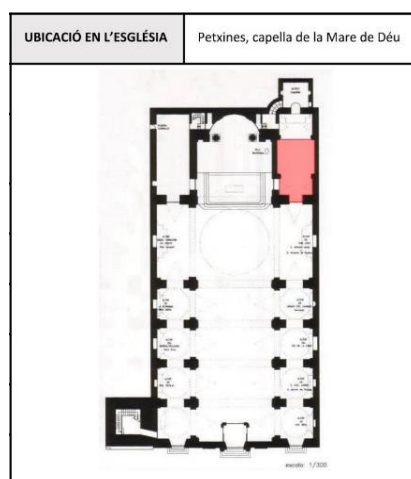

Fig 12. Detall del apartat de ubicació en l'església

En la següent fitxa, s'enumeren els apartats que descriuen l'obra, el seu estat de conservació, i una proposta per a la seua conservació (Fig. 13). En primer lloc es detalla la "Iconografia", on s'ofereix una breu descripció de tota la iconografia present a l'obra. Seguidament, es troba l'apartat de "Estat de conservació", que indica l'estat actual de l'obra. Finalment, es detallen les "Restauracions realitzades", on es descriuen les intervencions de restauracions realitzades sobre ella al llarg del temps. He afegit aquests apartats donat la importància que tenen, aquesta informació es vital per a la seua interpretació, documentació, conservació i investigació.

ICONOGRAFIA	
ESTAT CONSERVACIÓ	
RESTAURACIONS REALITZADES	

Fig 13. Detall apartats d'Iconografia, estat de conservació, restauracions realitzades i proposta de conservació

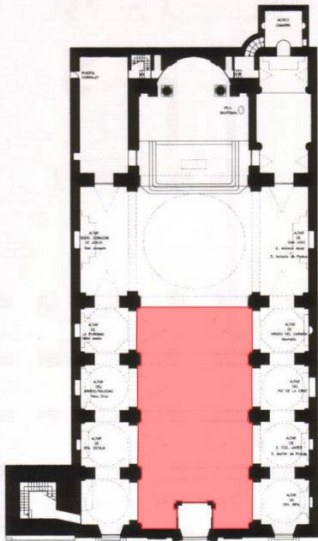
Per últim, trobem l'apartat de "Bibliografia" (Fig. 14) on es trobem citades totes les fonts utilitzades per a l'elaboració de cada fitxa, i l'apartat de "Catalogació/ Any" on trobem el nom de la persona que ha elaborat la fitxa de catalogació i l'any en que l'ha realitzat. He afegit aquest apartat donat la seua importància, assegura la precisió, transparència, credibilitat i millora la accessibilitat a la informació proporcionada.

BIBLIOGRAFIA	
--------------	--

Fig 14. Detall del apartat de "Bibliografia"

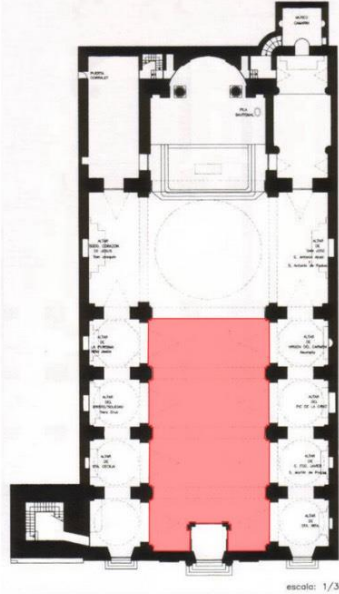
Les Pintures Murals de Josep Vergara a l'església de Sant Andreu Apòstol en l'Alcúdia (València). Proposta de catalogació. Maria Buades Navarrete

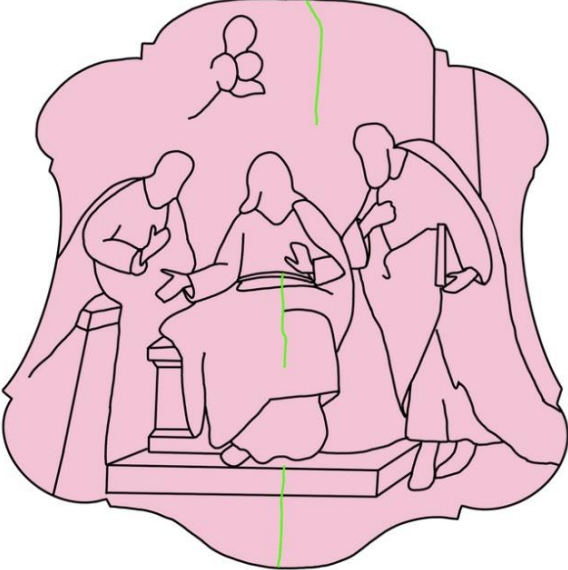
5.2 FITXES DE CATALOGACIÓ

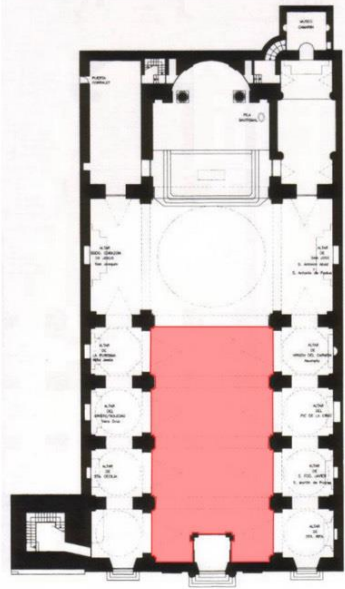
Títol de l'obra	Joan Bautista, davant d'Andreu i Joan identifica Jesús com l'Anyell de Déu	Inventari	ES-SAA-PM-001
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Nau central
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		

Les Pintures Murals de Josep Vergara a l'església de Sant Andreu Apòstol en l'Alcúdia (València). Proposta de catalogació. Maria Buades Navarrete

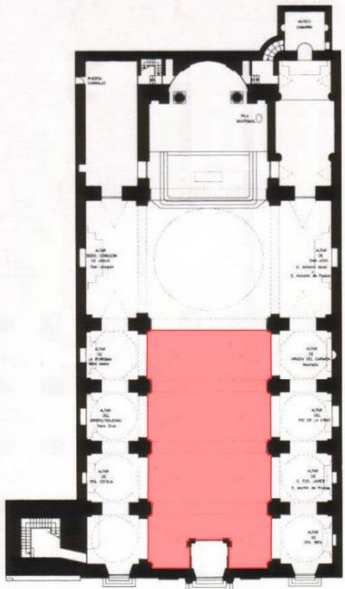
<p>Iconografia</p>	<p>Aquesta obra representa les primeres vivències espirituals de Andreu.</p> <p>Els personatges estan ubicats a la vora del riu Jordà que serveix de separació entre ells: Joan el Baptista i els seus deixebles Andreu i Joan baix d'un arbre, i Crist pròxim a travessar el riu.</p> <p>La figura central és Joan el Baptista que és triba assegut en una roca, i sosté una creu amb l'inscripció per la qual s'identifica a Jesús com el corder de Déu. Jesús du l'aurèola de Salvador. Es poden observar tres querubins que anuncien el baptisme, quan el cel s'òbriga i ressona la veu del Pare.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta una capa de brutícia que cobreix tota la seua superfície. Aquesta capa inclou brutícia acumulada al llarg dels anys, vernís envellit i altres depòsits.</p> <div data-bbox="582 1003 1356 1563" style="text-align: center;"> <p>El diagrama mostra una representació esquemàtica de la pintura murals. La major part de la superfície està omplida amb un color rosa, que segons la llegenda indica 'Estrat de brutícia'. Una línia vertical de color verd, que indica 'Clivell', està situada a la part inferior central de la pintura. A la dreta del diagrama, hi ha una llegenda amb dos quadrats: un rosa etiquetat 'Estrat de brutícia' i un verd etiquetat 'Clivell'.</p> </div>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>No s'han realitzat restauracions</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN: 8460562840 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

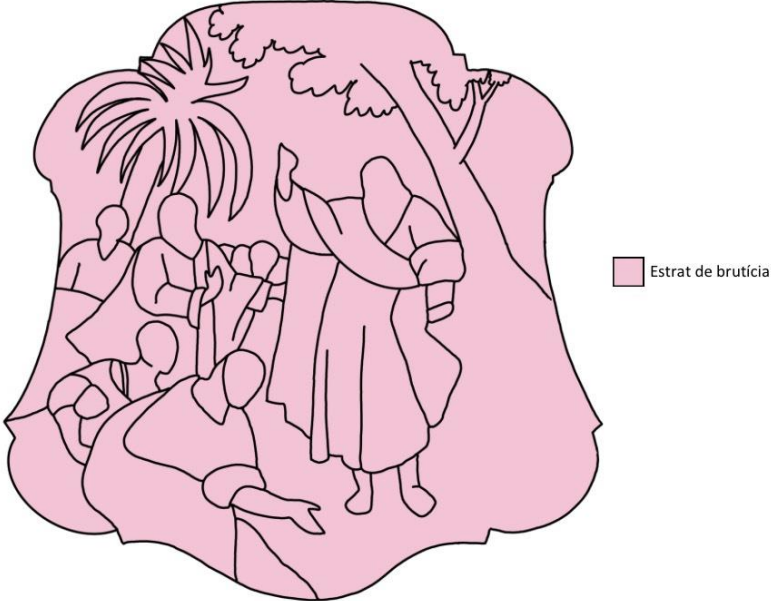
Títol de l'obra	La conversa d'Andreu i Joan amb Jesús	Inventari	ES-SAA-PM-002
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Nau central
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		
			

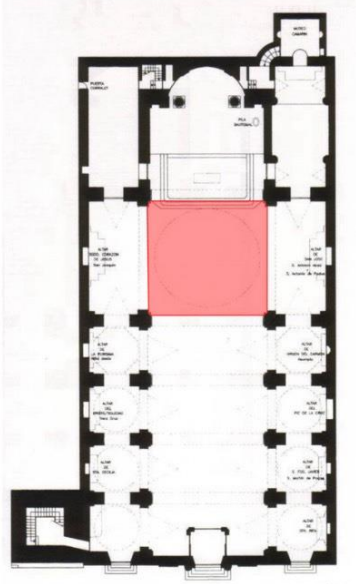
Iconografia	<p>L'escena representada en l'obra és la continuació de l'anterior.</p> <p>Al centre es troba Jesús assegut a un setial amb un semblant seré, el seu conjunt li proporciona la dignitat de la reialesa. La seua vestimenta es compon per una túnica roja i un mantell blau. El conjunt de les seues mans amb el seu rostre ens demostren una expressió de descans, oposada a la dels dos hòmens que ens mostren un expressió d'intriga.</p> <p>Joan, ubicat a la dreta de Jesús és el personatge que menys destacat de la composició. A l'esquerra es troba Andreu, de qui destaquen les seues mans i el seu vigors cap.</p>
Estat conservació	<p>La pintura presenta una capa de brutícia que cobreix tota la seua superfície. Aquesta capa inclou brutícia acumulada al llarg dels anys, vernís envellit i altres depòsits.</p> <p>El diagrama mostra una representació esquemàtica de la pintura amb zones de brutícia i clivells. Les zones de brutícia són representades per una àrea rosada que cobreix tota la superfície de la pintura. Les clivells són representades per una línia verda que recorre verticalment la pintura.</p> <p>■ Estrat de brutícia ■ Clivells</p>
Restauracions realitzades	<p>No s'han realitzat restauracions</p>
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN: 8460562840• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

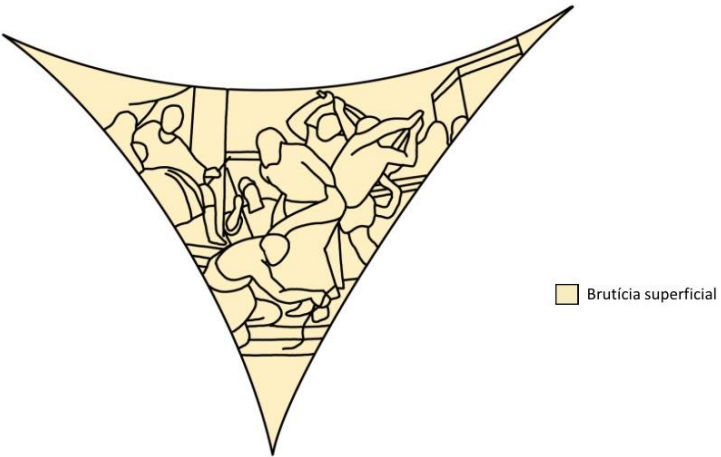
Títol de l'obra	La multiplicació dels pans i els peixos	Inventari	ES-SAA-PM-003
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Nau central
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		
 <p>escala: 1/300</p>			

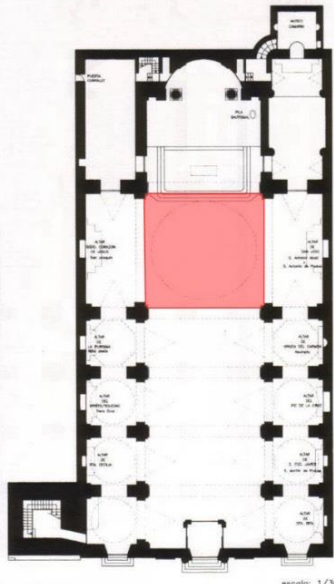
<p>Iconografia</p>	<p>En aquesta escena es representa el miracle dels pans i els peixos. Al primer pla, s'observa una parella de deixebles; al segon pla, es troba Jesús acompanyat d'Andreu, Felip i un xiquet; i finalment, al tercer pla, es troba la multitud.</p> <p>Felip presenta a Crist tota la multitud que l'envolta, mentre Andreu li ofereix una cistella amb cinc pans i un plat amb dos peixos. En aquesta escena, Jesús exhibeix una aparença majestuosa mentre beneeix els aliments.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta una capa de brutícia que cobreix tota la seua superfície. Aquesta capa inclou brutícia acumulada al llarg dels anys, vernís envellit i altres depòsits. També presenta dos clivells que travessen la pintura.</p> <div data-bbox="580 808 1361 1400" style="text-align: center;"> <p>El diagrama mostra una representació esquemàtica de la pintura, amb una àrea rosada que indica l'estrat de brutícia i dues línies verdes que indiquen la posició dels clivells. A la dreta del diagrama hi ha una llegenda amb un quadrat rosat etiquetat 'Estrat de brutícia' i un quadrat verd etiquetat 'Clivells'.</p> </div>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>No s'han realitzat restauracions</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN: 8460562840 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

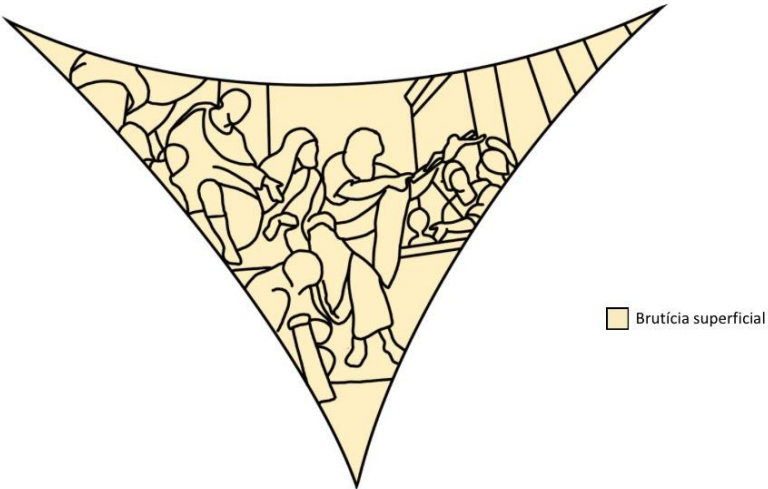
Títol de l'obra	San Andreu predica l'Evangeli	Inventari	ES-SAA-PM-004
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Nau central
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		
 <p>escala: 1/300</p>			

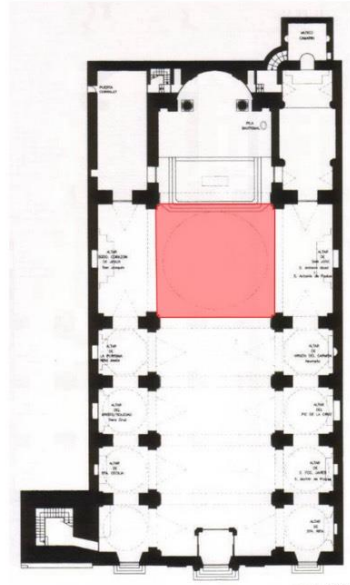
<p>Iconografia</p>	<p>En aquesta escena es representa un dels viatges missionals de Sant Andreu, predicant la paraula. Es troba Sant Andreu, amb una presència imponent, al centre de l'obra, recolzant-se amb una mà en una roca mentre amb l'altra predica als seus oients. Als seus peus es troben dues dones que mantenen una conversa sobre el que està exposant l'apòstol.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta una capa de brutícia que cobreix tota la seua superfície. Aquesta capa inclou brutícia acumulada al llarg dels anys, vernís envellit i altres depòsits.</p>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>No s'han realitzat restauracions</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:8460562840 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

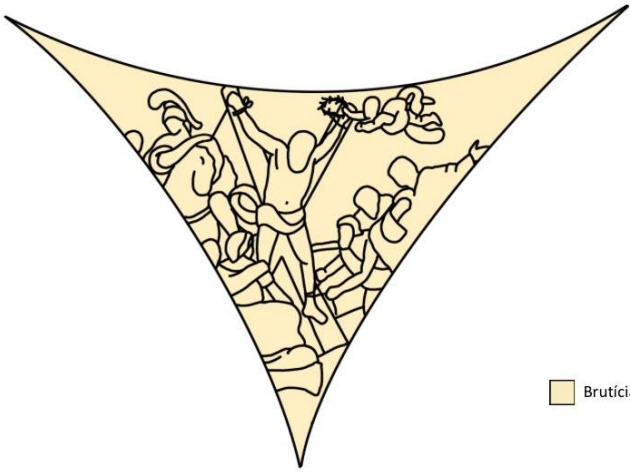
Títol de l'obra	La Flagel·lació de Sant Andreu	Inventari	ES-SAA-PM-005
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines cúpula, creuer
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església de Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valeníca		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	4,4 x 3,10 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		

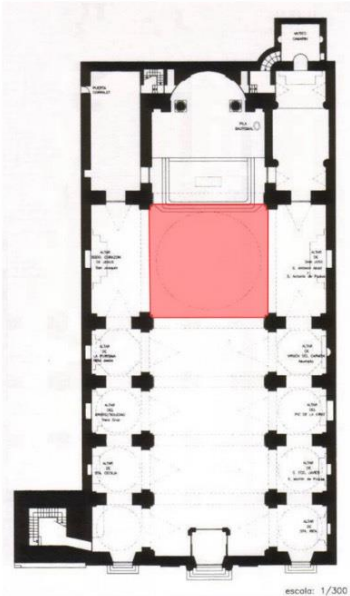
Iconografia	En aquesta obra pictòrica, es plasma a Andreu amb una actitud suplicant davant del Senyor, buscant la fortalesa per a suportar la flagel·lació a la qual és sotmès, en contrast amb els seus botxins, els quals adopten una actitud cruel.
Estat conservació	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p>
Restauracions realitzades	Es realitzaren restauracions durant l'any 2007, es tracta l'eliminació de sals solubles, seguit d'una neteja en sec i una neteja química, es van estucar les llacunes i clivelles que hi havia en l'obra i es van reintegrar les llacunes. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol,1997. ISBN:84-605-6284-0• PÉREZ, C. CATALÀ, J. RUBIO, A. PAGÁN, A. i MORALES,C. <i>La restauración de las pinturas murales de las pechinas</i>. 2007• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>.Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

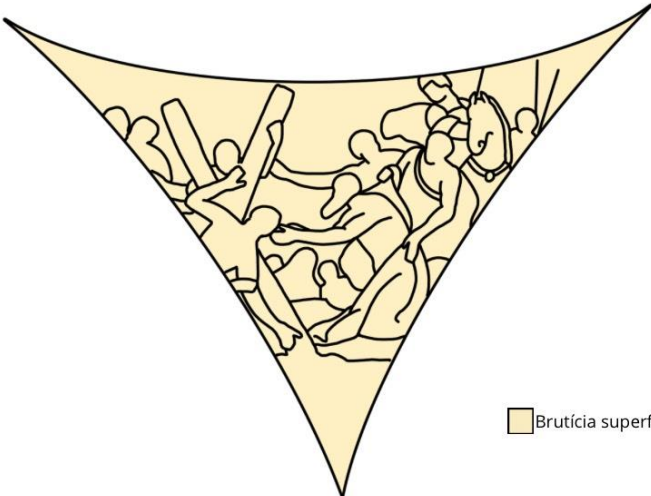
Títol de l'obra	Sant Andreu davant el procònsol roma d'Alcaia	Inventari	ES-SAA-PM-006
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines cúpula, creuer
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	4,4 x 3,10 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		

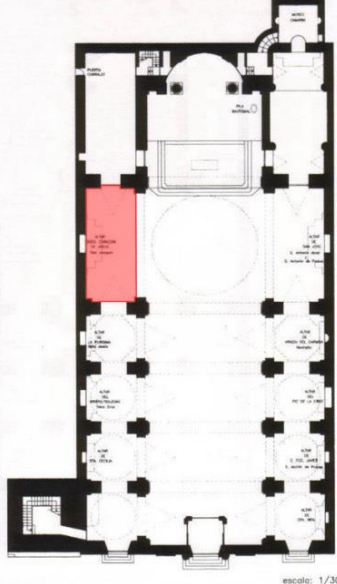
Iconografia	En aquesta obra pictòrica es representa l'interrogatori d'Andreu per part del tribunal presidit per Egeas, amb l'objectiu de descobrir l'origen dels seus poders miraculosos. Els personatges presenten una actitud escènica.
Estat conservació	La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.
	
Restauracions realitzades	Es realitzaren restauracions durant l'any 2007, es tracta l'eliminació de sals solubles, seguit d'una neteja en sec i una neteja química, es van estucar les llacunes i clivelles que hi havia en l'obra i es van reintegrar les llacunes. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol,1997. ISBN:84-605-6284-0• PÉREZ, C. CATALÀ, J. RUBIO, A. PAGÁN, A. i MORALES,C. <i>La restauración de las pinturas murales de las pechinas</i>. 2007• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>.Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

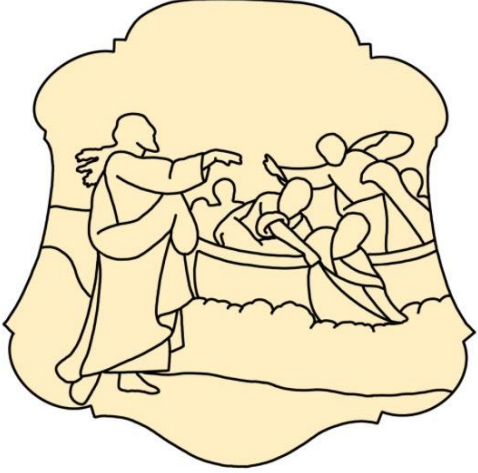
Títol de l'obra	La Crucifixió de Sant Andreu	Inventari	ES-SAA-PM-007
Autor	José Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines cúpula, creuer
Classificació general	Pintura mural	 <p style="text-align: right; font-size: small;">escala: 1/300</p>	
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	4,4 x 3,10 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		

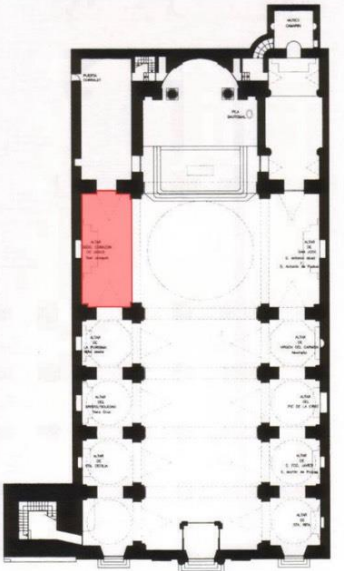
Iconografia	En aquesta obra pictòrica es representa a Sant Andreu, clavat en la creu amb un semblant moribund, tot i que espera la seua mort imminent. Al seu costat es troba un àngel coronant-lo amb una corona de llorer, símbol del triomf sobre els enemics de la fe cristiana.
Estat conservació	La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules. <p data-bbox="1118 1043 1289 1070">■ Brutícia superficial</p>
Restauracions realitzades	Es realitzaren restauracions durant l'any 2007, es tracta l'eliminació de sals solubles, seguit d'una neteja en sec i una neteja química, es van estucar les llacunes i clivelles que hi havia en l'obra i es van reintegrar les llacunes. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol,1997. ISBN:84-605-6284-0• PÉREZ, C. CATALÀ, J. RUBIO, A. PAGÁN, A. i MORALES,C. <i>La restauración de las pinturas murales de las pechinas</i>. 2007• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>.Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

Títol de l'obra	Sant Andreu adora la creu del martiri	Inventari	ES-SAA-PM-008
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines cúpula, creuer
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	4,4 x 3,10 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		
			

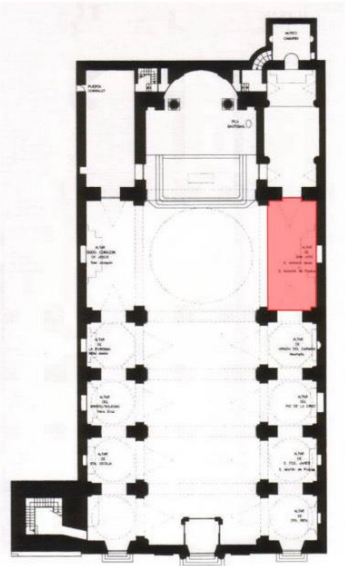
<p>Iconografia</p>	<p>En aquesta obra pictòrica es plasma el moment en què Andreu contempla la creu on serà crucificat. Observem l'apòstol adorant la creu, agenollat, mentre un centurió, sobre un cavall blanc, contempla l'escena. Al mateix temps, els soldats estan retirant les vestidures del sant.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <p>■ Brutícia superficial</p>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>Es realitzaren restauracions durant l'any 2007, es tracta l'eliminació de sals solubles, seguit d'una neteja en sec i una neteja química, es van estucar les llacunes i clivelles que hi havia en l'obra i es van reintegrar les llacunes. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:84-605-6284-0 • PÉREZ, C. CATALÀ, J. RUBIO, A. PAGÁN, A. i MORALES, C. <i>La restauración de las pinturas murales de las pechinas</i>. 2007 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

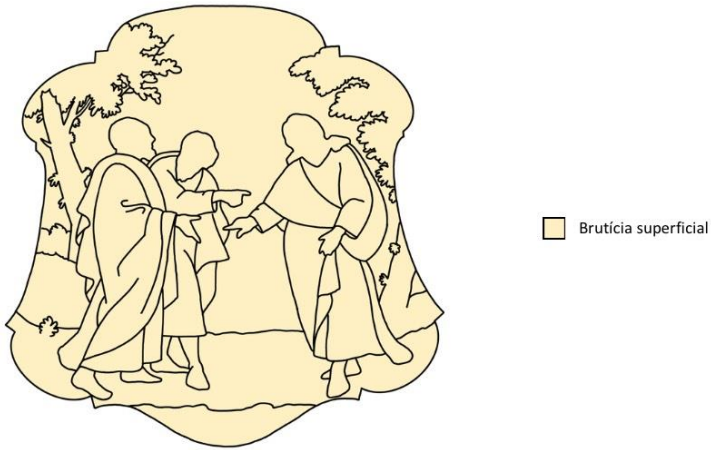
Títol de l'obra	Jesús crida a Pere i Andreu, perquè el seguisquen	Inventari	ESG-SAA-PM-009
Autor	José Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Volta de creuer, transepte esquerre
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		
 <p>escala: 1/300</p>			

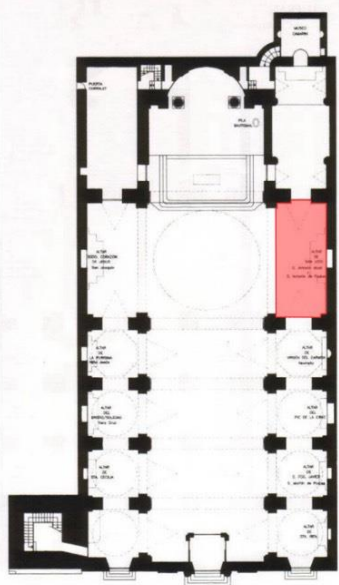
<p>Iconografia</p>	<p>Aquesta obra pictòrica està composta per dos plans diferents. En el primer, es distingeix la representació de Crist, amb el seu braç estès, cridant a Pere i Andreu perquè el segueixen. En el segon pla, s'aprecia Andreu llançant les xarxes de pesca al Mar de Galilea, mentre Pere roman dempeus en la barca, intentant agafar la mà de Crist mentre l'afirma amb el cap.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <div style="text-align: center;"> <p>■ Brutícia superficial</p> </div>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>Es realitzaren restauracions durant l'any 2009, es va tractar les conseqüències que havien ocasionat filtracions d'aigua de clivelles antigues. Es va netejar l'obra, segellar clivelles i estucar. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BALLESTEROS, A. La restauración del ala izquierda del transepto. <i>L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 29</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2009, pp.29 -34. • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:84-605-6284-0 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294
<p>Catalogación / Año</p>	<p>Buades Navarrete, Maria 2024</p>

Títol de l'obra	Imposició de la casulla a San Ildefons per la verge	Inventari	ES-SAA-PM-010
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Porta sagristia, transepte esquerre
Classificació general	Pintura mural	 <p style="text-align: right; font-size: small;">escala: 1/300</p>	
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		

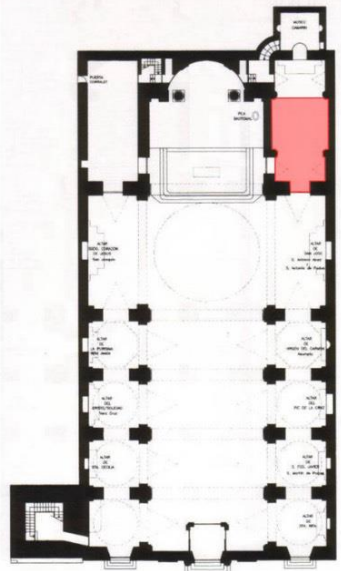
<p>Iconografia</p>	<p>Esta pintura representa la imposició de la casulla a Sant Ildefons per la Verge. La Verge apareix acompanyada d'àngels que l'envolten i amb una corona d'estels com la dona de l'Apocalipsi. El jove alegre de cabells rosats és l'arcàngel Gabriel. L'arquebisbe es troba de genolls rebent el premi que li atorga la Verge; el seu rostre podria correspondre a José García, el rector de l'església de l'Alcúdia en aquell moment.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <div data-bbox="673 725 1046 1227" style="text-align: center;"> </div>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>Es realitzaren restauracions durant l'any 2008, es tractaren els danys estructurals que sofria l'obra, ja que tenia una clivella que travessava la cara de San Ildefonso, també es tractaren els repintes de restauracions antigues, la brutícia superficial de l'obra i es van reintegrar les llacunes. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BALLESTEROS, A. Restauració de la bóveda del crucero (lado de la Epistola). <i>L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 53</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2017, pp. 25-27. • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:8460562840 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

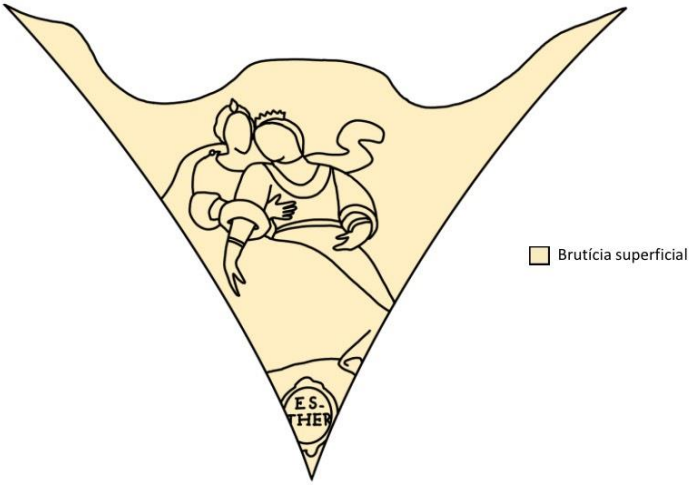
Títol de l'obra	Andreu presenta al seu germa Pere a Jesús	Inventari	ES-SAA-PM-011
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Volta de creuer, transepte dret
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apostol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		
 <p style="text-align: right; font-size: small;">escala: 1/300</p>			

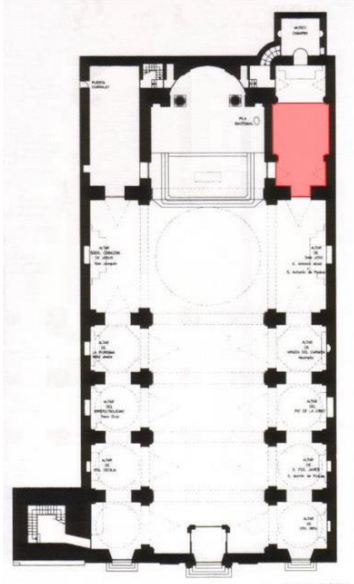
Iconografia	En aquesta obra pictòrica ens trobem amb la representació de Crist i Pere a la vora del riu Jordà. Jesús exhibeix una postura que dista de lo convencional. Andreu, identificable per les seues característiques vestimentes, presenta una aparença comuna. Per altra banda, Pere és qui millor aspecte ostenta dins de la composició pictòrica.
Estat conservació	La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.
	 <p>El diagrama mostra una representació esquemàtica de la pintura, amb una àrea groga que indica la brutícia superficial. A la dreta del diagrama hi ha una llegenda: un quadrat groc seguit de 'Brutícia superficial'.</p>
Restauracions realitzades	Es realitzaren restauracions durant l'any 2017, es tracta la neteja de la brutícia mitjançant una neteja química i l'eliminació d'intervencions passades executades després de la guerra civil, també es va tractar l'enorme clivella estructural que travessava la pintura. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• BALLESTEROS, A. Restauració de la bóveda del crucero (lado de la Epistola). <i>L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 53</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2017, pp. 25-27.• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN: 84-605-6284-0• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

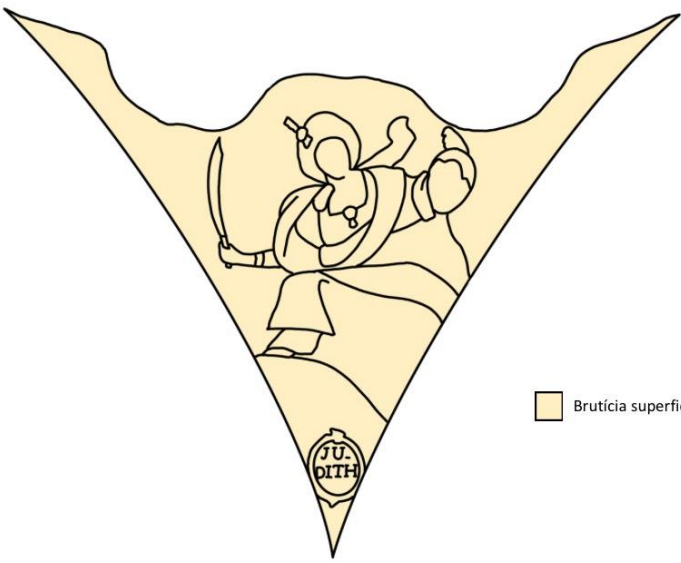
Títol de l'obra	L'encontré d'Abraham i Melquisedec	Inventari	ES-SAA-PM-012
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Porta capella, transepte dret
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	2,10 x 3,7 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		
		 <p style="text-align: right; font-size: small;">escala: 1/300</p>	

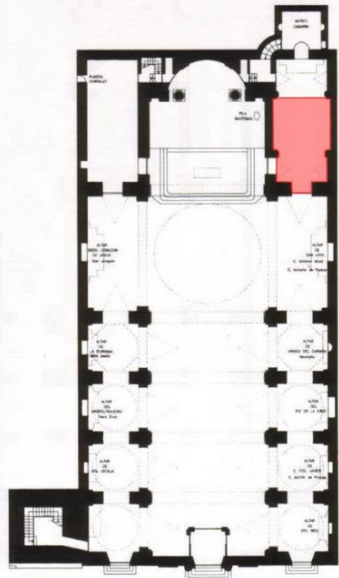
<p>Iconografia</p>	<p>En esta obra pictòrica es representa l'encontre d'Abraham i Melquisedec. Abraham és el personatge situat al costat esquerre de l'obra, té una complexió robusta i envellida, du una barba llarga i porta unes vestimentes pròpies dels cabdills militars romans, darrere d'ell es troben les seues tropes. Al seu costat es troba Melquisedec, un home amb aparença envellida fent una reverència mentre ofereix pa i vi al patriarca, al seu cap du una mitra, símbol de la dignitat sacerdotal d'Israel.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <div style="text-align: center;"> </div>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>Es realitzaren restauracions durant l'any 2012, es tracta el problema de la brutícia amb una neteja mecànica i una neteja química, es van tractar els clivells i forats i es van reintegrar les llacunes. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • BALLESTEROS, A. Restauración del fresco de Vergara: El encuentro de Abraham y Melquisedec. <i>L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 39</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2012, pp. 23-25. • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:8460562840 • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

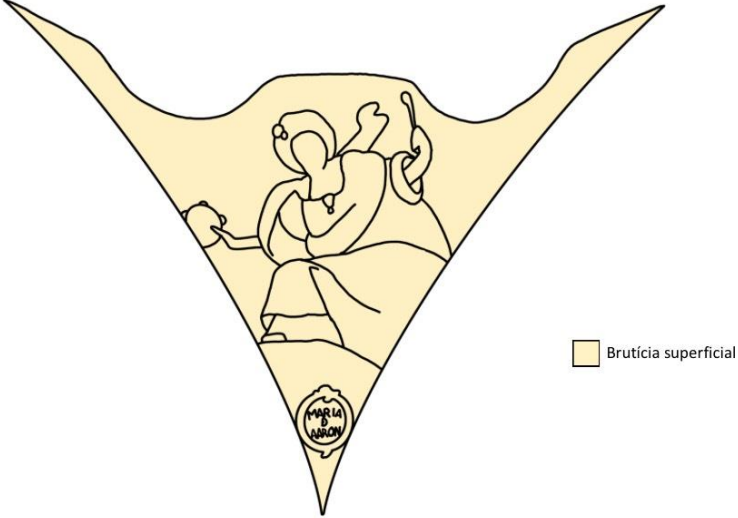
Títol de l'obra	Esther	Inventari	ES-SAA-PM-013
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxina Capella de la Mare de Déu i comunió
Classificació general	Pintura mural	 <p style="text-align: right; font-size: small;">escala: 1/300</p>	
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	1,90 x 1,40 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		

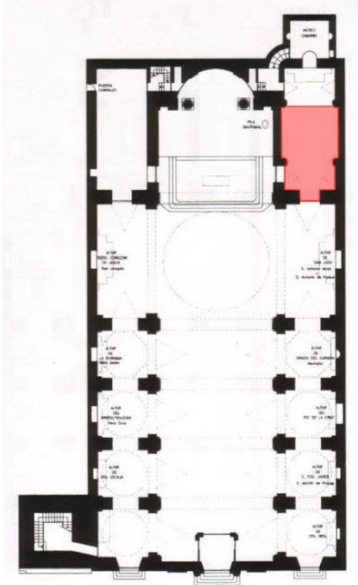
<p>Iconografia</p>	<p>En aquesta obra es representa a Ester, una jove jueva casada amb el rei de Pèrsia, Asuero. És considerada per l'Església com una imatge de la Verge Maria pel seu paper com a intercessora en el dia del judici final.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <p>■ Brutícia superficial</p>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>Es realitzaren restauracions l'any 2012, es realitza una neteja química per a eliminar el vernís i les repintades que hi havia a l'obra, es van reintegrar les llacunes i es va protegir amb un vernís. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN: 8460562840 • BALLESTEROS, A. La restauración de las pinturas murales de la capilla. <i>L'alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 36</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2011, pp. 33-37. • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

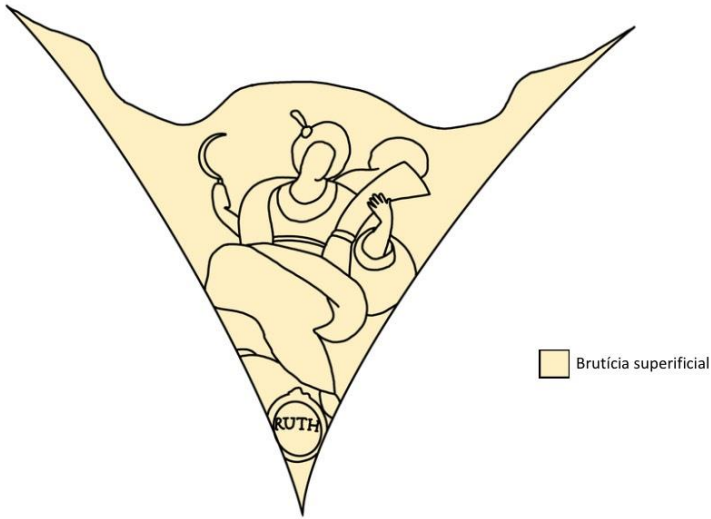
Títol de l'obra	Judith	Inventari	ES-SAA-PM-014
Autor	José Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines, capella de la Mare de Déu
Classificació general	Pintura mural	 <p style="text-align: right; font-size: small;">escala: 1/300</p>	
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	1,90 x 1,40 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		

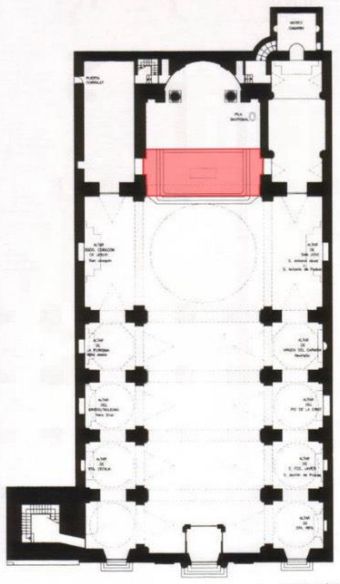
Iconografia	En aquesta obra es representa a Judit, sostenint amb la mà el cap del general assiri Holofernes, a qui ella mateixa va decapitar. Destaca pel seu fervorós patriotisme jueu i la seua resistència contra l'opressió envers el seu poble. Per aquest motiu, ha estat tradicionalment reconeguda com una representació simbòlica de la Verge Maria.
Estat conservació	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <p>■ Brutícia superficial</p>
Restauracions realitzades	Es realitzaren restauracions l'any 2012, es realitzaren neteges químiques per a eliminar vernís i repintades anteriors, es van reintegrar les llacunes i es va protegir amb un vernís. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:8460562840• BALLESTEROS, A. La restauración de las pinturas murales de la capilla. <i>L'alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 36</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2011, pp. 33-37.• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

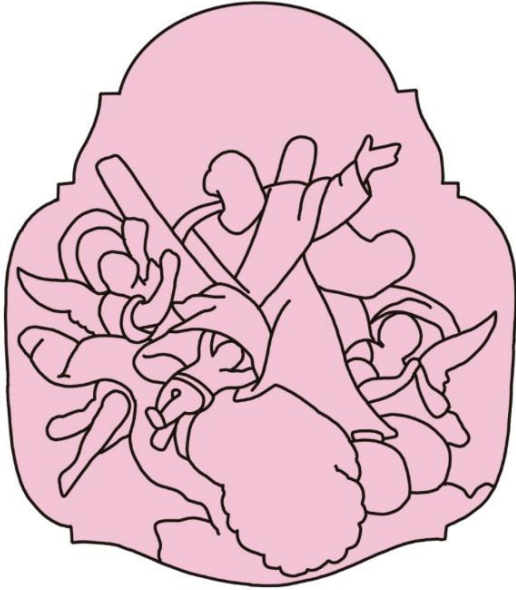
Títol de l'obra	Maria, la germana de Moisés	Inventari	ES-SAA-PM-015
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines, capella de la Mare de Déu
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	1,90 x 1,40 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		

Iconografia	En aquesta obra és representada Maria, la germana de Moisès i Aaron. Va ser ella qui va iniciar les danses i cants per expressar gratitud a Déu i a Moisès per obrir les aigües i permetre que el poble d'Israel escapara d'Egipte.
Estat conservació	La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.
	 <p>Brutícia superficial</p>
Restauracions realitzades	Es realitzaren restauracions l'any 2012, es realitzaren neteges químiques per a eliminar vernís i repintades anteriors, es van reintegrar les llacunes i es va protegir amb un vernís. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:8460562840• BALLESTEROS, A. <i>La restauración de las pinturas murales de la capilla. L'alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 36</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2011, pp. 33-37.• VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

Títol de l'obra	Ruth	Inventari	ES-SAA-PM-016
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Petxines, capella de la Mare de Déu
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	1,90 x 1,40 m		
Soport	Volta		
Firmes	No		
			

<p>Iconografia</p>	<p>En esta obra és representada Rut, besàvia del rei David, i per tant, una antecessora de Crist. A les seues mans porta una falç i una gavilla de blat, fent referència al seu treball com a espigadora en els camps de Betlem.</p>
<p>Estat conservació</p>	<p>La pintura presenta brutícia superficial que cobreix tota la superfície. Aquesta capa inclou una capa de pols, sutge i altres partícules.</p> <p style="text-align: right;"> Brutícia superficial </p>
<p>Restauracions realitzades</p>	<p>Es realitzaren restauracions l'any 2012, es realitzaren neteges químiques per a eliminar vernís i repintades anteriors, es van reintegrar les llacunes i es va protegir amb un vernís. La restauració va ser realitzada per l'empresa PRO ART S.L.U.</p>
<p>Bibliografia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. <i>El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte</i>. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:8460562840 • BALLESTEROS, A. <i>La restauración de las pinturas murales de la capilla. L'alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 36</i>. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2011, pp. 33-37. • VORÁGINE, JACOBO DE. <i>La leyenda dorada (T.1)</i>. Alianza editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

Títol de l'obra	San Andreu es rebut en la Gloria per Crist	Inventari	ES-SAA-PM-017
Autor	Josep Vergara Ximeno		
Documentació fotogràfica			
			
Datació	s.XVIII	Ubicació en l'església	Prebisteri
Classificació general	Pintura mural		
Ubicació	Església Sant Andreu Apòstol L'Alcúdia (València)		
Estil	Classicisme valencià		
Tècnica artística	Pintura al fresc		
Tema	Religiós		
Dimensions	3,5 x 4,5 m		
Soport	Mur		
Firmes	No		
 <p>escala: 1/300</p>			

Iconografia	<p>En esta obra es representa l'ascensió de Sant Andreu a la Glòria, envoltat de núvols i àngels. Sant Andreu dirigeix la seua mirada cap a Crist i porta la palma del martiri i la creu amb la qual va entregar la seua vida en favor de la de Jesús. Aquest treball simbolitza el clímax del cicle pictòric en la seua totalitat.</p>
Estat conservació	<p>La pintura presenta una capa de brutícia que cobreix tota la seua superfície. Aquesta capa inclou brutícia acumulada al llarg dels anys, vernís envellit i altres depòsits.</p> <div data-bbox="635 730 1362 1317"><p data-bbox="1198 1010 1362 1032">■ Estrat de brutícia</p></div>
Restauracions realitzades	<p>No s'han realitzat restauracions</p>
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none">• GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol,1997. ISBN:8460562840• VORÁGINE, JACOBO DE. La leyenda dorada (T.1). Alianza editorial, 2006.ISBN: 9788420670294

6. CONCLUSIONS

En aquest treball de fi de grau, s'han presentat totes les pintures murals del pintor Josep Vergara Ximeno que es troben presents a l'església Sant Andreu Apòstol de l'Alcúdia a València, amb l'objectiu de conèixer el seu context històric i artístic, avaluar el seu estat de conservació i establir un ordre de prioritat per a futures intervencions.

Mitjançant la documentació fotogràfica i l'estudi bibliogràfic, s'ha aconseguit fer una catalogació de totes les pintures recopilant-les en aquestes fitxes. Les fitxes inclouen una breu descripció de l'estat de conservació, ja que no s'han realitzat anàlisis més exhaustius sobre elles.

Després d'avaluar totes les obres, s'ha realitzat un breu anàlisi del seu estat de conservació. En la majoria de casos, les obres no presenten cap deterioracions greus, ja que moltes d'elles han sigut restaurades. El procediment principal que hauria de dur-se a terme seria abordar el problema de la brutícia de les obres de la nau central i el presbiteri, així com tractar les clivelles que presenten les obres de la nau central, sent aquestes les úniques que no han sigut restaurades.

Aquest treball respon a la necessitat de crear un pla d'actuació per a totes les pintures murals de Josep Vergara, sent aquest treball una introducció per a desenvolupar un procés de gestió més elaborat per a la parròquia.

7. BIBLIOGRAFIA

BALLESTEROS, A. La restauración del ala izquierda del transepto. *L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 29*. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2009, pp. 29-34.

BALLESTEROS, A. La restauración de las pinturas murales de la capilla. *L'alcúdia Cristiana del tercer mil. leni núm 36*. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2011, pp. 33-37.

BALLESTEROS, A. Restauració de la bóveda del crucero (lado de la Epistola). *L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 53*. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2017 pp. 25-27.

BALLESTEROS, A. Restauración del fresco de Vergara: El encuentro de Abraham y Melquisedec. *L'Alcúdia Cristiana del tercer mil.leni núm 39*. L'Alcúdia: Comunidad parroquial de San Andrés Apóstol, 2012, pp. 23-25.

Ceres. [En línia] [Consultat el 10-06-2024].

Disponible en: <https://www.cerr.fnmt.es/>.

GIMILIO SANZ, D. *Del tardobarroco al clasicismo dieciochesco. José Vergara Gimeno (1726-1799)*. Tesis doctoral. D. Benito Goerlinch. València. Universitat de València. 2003

GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. *El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte*. 1a ed. L'Alcúdia: Comunidad Parroquial de San Andrés Apóstol, 1997. ISBN:84-605-6284-0

Parroquia San Andrés Apóstol. *Historia del templo*. [En línia] [Consultat el 30-10-2023].

Disponible a: <http://www.parroquiasanandres.org/arte.html>

PÉREZ GARCÍA, C. (2007). La restauración de las pinturas murales de las pechinas

Real Academia de la Historia. *José Vergara Gimeno* [En línia] [Consultat el 06-05-2024].

Disponible a: <https://dbe.rah.es/biografias/5289/jose-vergara-gimeno>

Santamarina-Campos, V. *Implementación de los ODS en la Práctica de la Conservación del Patrimonio Cultural*. Universitat Politècnica de València, 2023. DOI: 10.5281/zenodo.7782734.

Disponible en: <https://zenodo.org/records/7782734>

TRESCOLÍ BORDES, O. *Josep Vergara Ximeno (1726-1799). Un pintor i acadèmic a l'Alcúdia del segle XVIII*. L'Alcúdia: Ajuntament de L'Alcúdia, 2015.
ISBN: 978-84-606-6679-0

VORÁGINE, JACOBO DE. *La Leyenda Dorada (T.1)*. Alianza Editorial, 2006. ISBN: 9788420670294

8. ÍNDEX D'IMATGES

Figura 1, 2, 4, 5 i totes les imatges que companyen les fitxes de catalogació han sigut realitzades per l'autora del treball, exceptuant:

Figura 3. Plànol de l'església Sant Andreu Apòstol de L'Alcúdia, extret del llibre *El templo de San Andrés Apóstol de L'Alcúdia 250 años de historia y arte*. GONZÁLEZ, C. i VALLÉS, V. ISBN:84-605-6284-0

Figura 6. Retrat de Josep Vergara Ximeno. Autoretrat. Extreta de la pagina web del museu de belles arts de València.

Disponible: https://museobellasartesvalencia.gva.es/es/pintura/-/asset_publisher/KFeOnCE1wa8i/content/autorretra-2

Figura 7. Obra realitzada per Josep Vergara Ximeno titulada "Mentor avisando a Telémaco de los peligros de la isla de Calipso". Extreta de la pagina web Personajes Valencianos.

Disponible en: <http://www.jdiezarnal.com/valenciapersonajesjosevergara.html>

Figura 8. Pintures murals de Josep Vergara al Monestir de Santa Maria del Puig. Extreta de la pagina web de IVCR+I.

Disponible en: <https://www.ivcri.es/conservacion-restauracion/departamentos/pintura-mural/restauracion-pintura-mural-de-santa-m-a-el-puig-valencia/>

9. ANNEX 1

UNIVERSITAT
POLITÈCNICA
DE VALÈNCIA

FACULTAT DE BELLES ARTS DE SANT CARLES

ANEXO I. RELACIÓN DEL TRABAJO CON LOS OBJETIVOS DE DESARROLLO SOSTENIBLE DE LA AGENDA 2030

Anexo al Trabajo de Fin de Grado y Trabajo de Fin de Máster: Relación del trabajo con los
Objetivos de Desarrollo Sostenible de la agenda 2030.

Grado de relación del trabajo con los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS).

Objetivos de Desarrollo Sostenible	Alto	Medio	Bajo	No procede
ODS 1. Fin de la pobreza.	☐	☐	☐	☒
ODS 2. Hambre cero.	☐	☐	☐	☒
ODS 3. Salud y bienestar.	☐	☐	☐	☒
ODS 4. Educación de calidad.	☐	☐	☐	☒
ODS 5. Igualdad de género.	☐	☐	☐	☒
ODS 6. Agua limpia y saneamiento.	☐	☐	☐	☒
ODS 7. Energía asequible y no contaminante.	☐	☐	☐	☒
ODS 8. Trabajo decente y crecimiento económico.	☐	☐	☐	☒
ODS 9. Industria, innovación e infraestructuras.	☐	☐	☐	☒
ODS 10. Reducción de las desigualdades.	☐	☐	☐	☒
ODS 11. Ciudades y comunidades sostenibles.	☐	☒	☐	☐
ODS 12. Producción y consumo responsables.	☐	☐	☐	☒
ODS 13. Acción por el clima.	☐	☐	☐	☒
ODS 14. Vida submarina.	☐	☐	☐	☒
ODS 15. Vida de ecosistemas terrestres.	☐	☐	☐	☒
ODS 16. Paz, justicia e instituciones sólidas.	☐	☐	☐	☒
ODS 17. Alianzas para lograr objetivos.	☐	☐	☐	☒

Descripción de la alineación del TFG/TFM con los ODS con un grado de relación más alto.

UNIVERSITAT
POLITÀCNICA
DE VALÈNCIA

FACULTAT DE BELLES ARTS DE SANT CARLES

**Anexo al Trabajo de Fin de Grado y Trabajo de Fin de Máster:
Relación del trabajo con los Objetivos de Desarrollo Sostenible de la agenda 2030.**

El present Treball de Fi de Grau està relacionat amb el ODS 11: *Aconseguir que les ciutats siguem més inclusives, segures, resilents i sostenibles*, que inclou concretament l'apartat 11.4, que es centra en *Redoblar els esforços per a protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món*.

La proposta de catalogació de les pintures murals de Josep Vergara a l'església de l'Alcúdia (València) es centra en el ODS 11.4 que subratlla la importància de protegir i salvaguardar el patrimoni cultural de l'església del poble de l'Alcúdia, és essencial que tots treballem junts per a preservar aquests valuosos recursos, assegurant la seua conservació per a les generacions futures.